

TOVEERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisien äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

No. 5.

TIISTAINA, TAMMIK. 30 P.—TUESDAY, JANUARY 30, 1917

1917 — Seitsemäs vuosik.

Miten Alitalon Antista tuli sosialisti

Kir. MIILIA

JOHDANTO: Antti Antinpoika myydään huutolaisena, kun hän on kuuden vuoden vanha, kahden hänestä vanhemman sisarensa kera. He ovat orpolapsia, Antti joutuu taloon, joka tunnetaan sekä huutolaisten että palvelijain kidutuspaikaksi. Kovaa saa Antti siellä kokea ja olisi kai kuollut sen kovan kohtalon seurauksista, jos ei isäntärenki Matti olisi ruvennut häntä hoitamaan ja suojelemaan. Kului vuosia, palvelijat vaihtuivat joka vuosi, mutta Matti pysyi talossa Antin tähden. Kerran isännän ja Mattin välillä tuli niin kova riita, että Matti uhkasi tehdä paljastuksia talon sisäisistä asioista. Silloin isäntä teki sovintoa ja sovintoryypyn sekaan pani myrkyä ja Matti oli poissa. Kului taas vuosia. Paljon ankaraa kohtelua sai Antti kokea, mutta Alitalon isännän hyvä ystävä, pitäjän rovasti, parhaan kykynsä mukaan kylvi nöyryyden ja allstuvaisuuden henkeä Antin sydämeen Rippikoulun käytyä pääsi Antti palkkarengiksi. Kului taas vuosia, Taloon tuli pilkaksi eräs Miina-niminen nuori nainen, joka rakastui Anttiin ja siksi jäi taloon vielä toiseksi vuotta. Alitalon isäntä pelkäsi, että Antinkin voisi joskus suuttua ja lähteä talosta. Siksi hän keksi keinon naittaa Antti ja miina sekä "ylentää" Antin muonameheksi.

Ja niin isäntä laittaa Antin ja Miinan kuulutuksiin ja määräänsä kuuluttua hankkii rovastin taloonsa viikimään Antin ja Miinan. Talon isäntärenki Jaska pitää hommia silmällä ja koottaa avata nuoren parin silmiä näkemään mihin orjuuteen rikas isäntä heitä koottaa kytkä.

Isäntä on muonarengilleen antanut vanhan ränsistyneen ja lahon tuvan asunnoksi ja kokonaan riittämättömän ruokavaraston vuoden palkaksi.

Tuli syksy ja kaikki palvelijat jättivät Alitalon, lukuunottamatta Anttia ja Miinaa, jotka jäivät taloon muonapalkalla. Uusia palvelijoita ei tullut tilalle, joten isäntä onnistui palkkaamaan päiväläisiä. Lähes kaikki talon työt lankeasivat nyt Antin ja Miinan tehtäviksi.

Kun vuosi on kulunut Antin ja Miinan häpäivästä, syntyy heille kaksoiset, polka ja tyttö. Antti ehdottaa, että lähdetään pois syksyllä, kun tulee palkollisten muuttoviikko, mutta Miina estelee lasten tähden, kun ne ovat vielä niin pieniä. Sitä he jäävät edelleen Alitaloon "vielä yhdeksi vuodeksi".

Mutta kun tuli taas palvelijain pestausaika ja Antti ja Miina päättivät muuttaa pois, niin isäntä sanoi heidän olevan velkaa taloon, että ei voi lähteä pois, ennenkuin velka on maksettu.

Kulua kuusi vuotta, jolla ajalla Antin perhe lisääntyy kolmella lapsella. Vanhemmat lapset joutuvat kerjuulle, kun kurjuus ja sorto kasvaa. Antti mietti, että jos löytäisi Jaskan, niin hän voisi auttaa heidät orjuudesta. — Jaska sillä aikaa on siirtynyt Helsinkiin ja liittynyt siellä työväenliikkeeseen.

H—n kaupunkiin oli perustettu sosialisti-osasto. Kurikka-Matti lähetettiin sinne puhumaan ja Jaska lähti mukaan oppaaksi seudun tuntijana. Jaska hakee Alitalon Antin kuulemaan puhujaa.

(Jatkoa tammik. 2 p:n n:roon)

— Ja se puuha oli kuin taivaasta lähetetty sanansaattaja.

Antin ajatukset olivat sekaisin aivan kuin huumantuneina, kun hän astui tupaan. Miina istui sängyn laidalla, odotellen Anttia kotiin, sillä uudet tapahtumat taas häntä niin huolestuttivat, ettei hän voinut nukkua. Kun Miina näki jonkun tulevan sisään, luuli hän sinne vieraan eksyneen ja pyysi menemään uuteen tupaan.

— Ei tässä ole edes sijaa, missä nukkuisikaan, hän soperteli hämillään.

Antilta pääsi nauru. Hän siepasi Miinaa käsistä kiinni ja pyöräytti lattialla kuin taansien ja sanoi:

— Nyt on todellinen hää-yö, Miina!

Miina luuli Antin menettäneen järkensä, riisti itsensä irti ja alkoi pyytelemällä rauhoittaa häntä. Antti huomasi Miinan pelon ja sanoi:

— Sinä luulet, että minä olen vieläkin hullu. Ei, Miina rakas, nyt olen viisaampi kuin olen koskaan ollut. Jos olisin ennemmin saanut juoda viisauden lähteestä tiedon vettä, niin et sinä ja lapset olisi nälällä näännytetty ja minua ruoskalla nöyryytetty. Mutta nyt ei sitä enää tehdä. Suomukset ovat varisseet silmistäni. Nyt näen edemmäksi kuin uuo nokiset toukkain nakertelemat seinät ja korvillani kuulen muutakin kuin isännän kiroukset. Enkö sitä sanonut, että Jaska voi meidät pelastaa! Tänä päivänä minun kahleeni katkaistiin, tänä iltana minä uudesta synnyin ja samalla minut kastettiin.

— Herra Jumala! Mikä sinua vaivaa? En ymmärrä vähääkään mitä puhut, huudahti Miina käsissään väänellen.

— Et näy edes tuntevan Anttiasi, kuinka siis voisit häntä ymmärtää. Eikä se ole ihme! Orjuuden merkki on otsastani pois hiottu ja ihmisyyden kruunu säteilee aivoissani.

— Voi jumala! Kerro toki mistä olet saanut nuo vaatteet ja tuon kopan? Sinä olit Jaskan kanssa varastamassa, sanoi Miina ja tuska kuvastui hänen kärsineissä kasvoissaan.

Antti otti Miinaa käsistä kiinni ja pyysi:

— Olen rauhallinen ja kuuntele mitä sinulle puhun. Pian saat kuulla mistä sain vaatteet ja kopan, vaikka en itsekään vielä

tiedä mitä se sisältää, mutta pian sekin nähdään. Mutta tärkein asia kaikista on se, että olen henkisesti kirkastettu, eikä siihen tarvittu monen vuoden kidutusta. Se tapahtui yhdessä hetkessä. Niin voimakas tenhovoima on puhtaalla totuudella, ja se löytyy köyhäin evankeliumissa ensimmäisessä epistolassa. Siellä löytyy sellaisia asioita, joilla voi valheen vallan kukistaa ja orjain kahleet katkoa. Olisi pitänyt olla tuon legioonain pääruchtinaa, jota sielunpaimeneksi kutsutaan, kuulemassa, miten voimakkaita totuuksia löytyy uuden Messiauksen raamatusta. Varmaan olisi tukka noussut taivasta kohden ja valheen kengät jaloista pudonneet, kun olisi oikein nähnyt oman alastomuutensa totuuden peilissä.

— Tarkoitatko sinä rovestia? hätäilli Miina.

— Juuri sitä renkien ja piikain pieksäjää, joka on sinun ja minunkin sieluni monta kertaa pikatitilassa kärventänyt, mutta nyt minun sieluni etsii tiedon aarreaittoja ja sinä seuraat rinnalla. Tieto on valtaa ja yksimielisyys on voimaa, sanoi se köyhäin evankeliumin saarnaaja tänä iltana. Ja nyt saat kuulla, mistä sain vaatteet. Sain ne sieltä, mistä autuudenkin. Pelkäsit että olen varastamassa ollut. Ei. Nämä ovat oikein suurrosvoilta ostettu rehellisellä työllä ansaitulla rahalla....

— Rosvoilta! Voi kauheata! valitti Miina.

— Pyysin sinua rauhallisesti kuuntelemaan, niin saat kuulla kaikki. Niin juuri, Jaska on ostanut nämä. Näissä on ennen asunut hienoutta ja aateluutta, mutta ne ovat käyneet ahtaiksi. Nyt on herrain kuosi käyttöä leiveitä housunlahkeita, siksi ei aateluus enää mahtunut niihin. Mutta nyt niihin sukelsi ruoskalla ruoskittu maanmiehen kroppa. Nähkääs rikkaat osaavat nytkeä aina joka tavalla. Eivät he vanhojakaan lahjoita, vaan vievät myytäväksi ja myyjälle antavat jonkun pennin palkaksi, niin Jaska sen selitti, eikä Jaska valehtelee. Mutta hyvää on vaate ja hattu, katsos! Ja saappaat kuin herroilla ainakin! Ei ihme ettei minua tuntenut. Mutta mitä tuolla kopassa on?

Antti aukasi kanne ja alkoi tarkastaa.

— Voi taivasten tapernaakelit! Tämä on Jaska hommannut koko maailman aarteet. Sinulle puku ja aivan kuin pappilan mamsellin. Pue päällesi, että saan nähdä, miten olet nätti.

Miina itki ja nauroi pukiesaan ja Antti hääräsi kuin kou-

(Jatkoa kolmanneilla sivulla.)

NAIS-ASIA

(Kupari-alueen nyrkkilehdessä)

Mikä on naiskysymys? Sitä oli Sandra Lehtinen kerran kysynyt äidiltänsä, kuultuaan, että eräs neiti puhuu kirkonkylän kansakoululla naiskysymyksestä. Sandra olisi kovasti halunnut mennä sitä kuulemaan, niin uteliaisuutta herättävä tuo aine oli, mutta äiti ei laskenut, vaan selitti sen sijaan naiskysymyksen Sandralle omalla tavallaan. Äiti selitti naiskysymyksen olevan samaa mitä Paavali tarkoitti sanoessaan, että vaimon tulee olla miehensä kuulainen ja hänen tahtonsa pitää miehen alle annettun oleman.

Äiti parka, joka ei itsekään tietänyt paremmin tahi sitte ajatteli, että Sandralle on parempi ettei hän tiedä. Äidin kokemukset ehkä osoittivat, että tuo Paavalin määritelmä naiskysymykseen nähden toteutuu kuitenkin käytännöllisessä elämässä, vaikka nainen itse olisikin toista mieltä.

Mikä on naiskysymys, kysyi taas Sandra kerran sopivan tilaisuuden sattuessa emännältään, jouduttuaan palvelemaan hienossa herrasperheessä, jossa rouva oli oikein innokas nais-asian ajaja, oikein sen asian esitaistelija, tahi agitator, kuten häntä oli si nimitetty, jos hän yhtä innokkaasti olisi taistellut sosialismin puolesta.

Rouva hämmästyti ensin aikailalla Sandran odottamattomasta kysymyksestä, sillä hän ei todellakaan ollut tullut ajatelleeksi, että naiskysymys koskisi palvelustyttöjäkin ja kiinnittäisi heidän mieltänsä. Oli sitäpaitsi vaarallista alkaa puhumaan palvelustyöille yhdenarvoisuudesta, joka oli hänen päävalttejaan, kun hän esiintyi puhujalavalla pitäen innostavia puheita naiskysymyksestä. Vähän mietittyään selitti rouva naiskysymyksen tarkoitettavan äänioikeutta sellaisille naisille, joilla on omaisuutta ja sivistyneille ja oppineille naisille samallaista oikeutta päästä virkoihin kuin on miehillä. Suomessa ei nimittäin silloin vielä ollut äänioikeutta naisilla.

Tämän jälkeen menetti Sandra kokonaan mielenkiintonsa naiskysymykseen nähden pitkäksi aikaan. Naiskysymys on siis jotain sellaista, joka koskee vain rikkaita, ajatteli hän.

Sandra tuli Amerikkaan ja hänen mielenkiintonsa naiskysymykseen nähden heräsi uudelleen, kun hän kuuli sitä poh-